

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Voortgezet Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
846171

Datum 13 november 2015

Betreft Onderwijsraadadvies "Maatwerk binnen wettelijke kaders: eindtoetsing als ijkpunt voor het funderend onderwijs".

Goed onderwijs biedt alle leerlingen kansen en bereidt hen goed voor op hun toekomst. Aangezien de capaciteiten, talenten, interesses en leerstijlen van leerlingen verschillen is het wenselijk dat daarbij waar mogelijk voldoende maatwerk wordt geboden. Het kabinet en de onderwijssector werken hieraan.

De Onderwijsraad heeft op mijn verzoek een advies uitgebracht over de vraag in hoeverre het wenselijk is om in het primair en voortgezet onderwijs de wettelijke kaders rondom eindtoetsing te verruimen. Dit advies, dat mede gezien kan worden als een in de Regeldrukagenda Onderwijs 2014-2017 afgesproken impact assessment bij voorstellen om centrale examens in het voortgezet onderwijs te flexibiliseren, en als zodanig ook input is voor mijn reactie op het voorstel van de VO-raad om te komen tot een maatwerkdiploma, bied ik u hierbij aan.

De Onderwijsraad geeft in haar advies aan dat het onwenselijk is de wettelijke kaders rondom eindtoetsing in het funderend onderwijs te verruimen, en dat in het bijzonder aan het in het voortgezet onderwijs kunnen afronden van vakken op een lager niveau belangrijke risico's kleven. Ten eerste zou dit disproportioneel zijn; het zou van de uitzondering de regel maken in plaats van uitzonderingen goed regelen. Ook wijst de Onderwijsraad erop dat hier ingrijpende risico's en negatieve neveneffecten aan verbonden zijn, onder meer op het gebied van het civiel effect van VO-diploma's, de toegankelijkheid van en doorstroom naar het vervolgonderwijs, de motivatie van leerlingen, de samenhang in het curriculum, doorlopende leerlijnen en de socialiserende functie van het funderend onderwijs. Verdere verruiming van de wettelijke kaders van eindtoetsing zou bovendien de door scholen ervaren belemmeringen om de reeds aanwezige grote wettelijke ruimte te benutten niet wegnemen. Scholen blijken volgens de Onderwijsraad de huidige wettelijke ruimte nog slechts in beperkte mate te gebruiken, waardoor het de vraag is of zij nóg grotere wettelijke ruimte wél zullen (kunnen) benutten.

De aanbevelingen van de Onderwijsraad zijn behartigenswaardig. Rond de jaarwisseling zal ik uw Kamer een brief sturen over flexibilisering en maatwerk in het voortgezet onderwijs. Daarin zal ik ook inhoudelijk reageren op dit advies.

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker